Nieuwsbegrip Extra
Met enige regelmaat ontwikkelt Nieuwsbegrip in opdracht van bedrijven of maatschappelijke organisaties een speciale themales. Bedrijven die ons vragen om zulke lessen te ontwikkelen doen dit vaak in het kader van 'maatschappelijk verantwoord ondernemen', ideële organisaties brengen via de les het maatschappelijke onderwerp waarop zij zich richten onder de aandacht.
De Extra-lessen worden mogelijk gemaakt door financiering van de opdrachtgever. Teksten en opdrachten worden echter ontwikkeld door en vallen geheel onder verantwoordelijkheid van de Nieuwsbegripredactie.

Handleiding niveau D

Vooraf

In opdracht van Stichting Veteraneninstituut ontwikkelde Nieuwsbegrip weer een Extra les rond veteranen. Ditmaal staan de *Invictus Games* centraal. Deze zouden eigenlijk dit jaar in Den Haag gehouden worden, maar zijn vanwege corona uitgesteld naar 2022.

Lesoverzicht

Onderwerp	*Invictus Games*
Lesdoel	De leerlingen bekijken een korte video en lezen de tekst actief aan de hand van sleutelvragen. Hierna maken zij een overzichtsschema van de tekst (hoofd- en deelonderwerpen), bedenken zij interviewvragen voor de hoofdrolspeler van de video en beantwoorden ze vragen over de tekst.
Leesdoel	Na het lezen kunnen de leerlingen aan iemand vertellen wat de *Invictus Games* zijn, waarom deze Games zo bijzonder zijn en wat het doel ervan is.
Opdracht 1	Video bekijken, tekst actief lezen en sleutelvragen beantwoorden
Opdracht 2	Overzichtsschema maken
Opdracht 3	Interviewvragen bedenken
Opdracht 4	Vragen over de tekst beantwoorden

Materiaal

Voor elke leerling:

- de teksten *Invictus Games* (niveau D);
- bijbehorende opdrachten voor niveau D.

© CED-Groep www.nieuwsbegrip.nl

Opdrachten

Toelichting

Actief lezen en sleutelvragen
In de basislessen ligt de nadruk op het onderdeel Actief lezen. Hierbij zijn de leerlingen gericht op de inhoud van de tekst. Bij het actief lezen is het de bedoeling dat de leerlingen voorspellen, onduidelijkheden ophelderen en zelf vragen stellen. Hiervan maken ze notities bij de tekst. Na het lezen van elk stukje beantwoorden ze bij elk stukje de sleutelvragen. De sleutelvragen stimuleren leerlingen om verbanden te doorzien, afleidingen te maken en de tekst samen te vatten. Deze activiteiten zijn erop gericht de leerlingen te ondersteunen in het vormen van een mentaal plaatje van de tekst.

Werkwijze

- De leerlingen bekijken deze video: https://www.youtube.com/watch?v=XU6CPwwomw8 (1:20, commercial voor de *Invictus Games* in Den Haag). De leerlingen noteren kort wat zij zien en welke gevoelens de video bij hen oproept. Daarna bekijken ze de buitenkant van de tekst om hun voorkennis te activeren.
- De leerlingen lezen de tekst actief. Bij elk stukje tekst noteren zij aantekeningen, zoals vragen of dingen die zij niet begrijpen. Woorden die ze niet kennen onderstrepen ze in de tekst.
- Na het lezen beantwoorden de leerlingen de sleutelvragen. Eventueel kunt u de hulpvragen erbij geven, als de leerling moeite heeft met het beantwoorden van een of meer sleutelvragen.
- Na de sleutelvragen maken de leerlingen een overzichtsschema van de tekst met hoofd- en deelonderwerpen.
- Door het overzichtsschema hebben de leerlingen nu een goed beeld van de tekst. Dit helpt hen met het bedenken van interviewvragen voor de hoofdrolspeler van de video die zij in het begin van de les bekeken hebben.
- Tot slot beantwoorden de leerlingen de dieptevragen bij de tekst.

© CED-Groep www.nieuwsbegrip.nl

Modeltekst

Modelen van de inleiding m.b.t. actief lezen en ophelderen
Ik ga nu hardop voordoen hoe ik actief lees. Let goed op.

Dit jaar zouden de internationaal vermaarde *Invictus Games* eigenlijk op de Sportcampus Zuiderpark in Den Haag plaatsvinden. *Ik heb eerlijk gezegd nog nooit van de Invictus Games gehoord, maar hier op de foto zie ik twee sporters in het oranje in een rolstoel. Dat zijn vast Nederlandse sporters. Maar wat nu het verschil is tussen de Invictus Games waar ze het in de tekst over hebben en de Paralympische Spelen weet ik niet precies. Dat zal ik vast in de tekst gaan lezen. Ik zie ook een woord dat ik nog niet ken: 'vermaard'. Misschien betekent dit iets als 'beroemd'? En blijkbaar gaan de Games nu niet door. Hoe zou dat komen? Ik lees even verder.* **Corona gooide echter roet in het eten en de Games werden uitgesteld naar 2022.** *Roet in het eten gooien, dat betekent dat iets niet doorgaat. Door corona gaan de Games dit jaar niet door. Eigenlijk zoals met alle grote evenementen dit jaar. Ze zijn nu uitgesteld naar 2022, zie ik. Hopelijk kunnen ze dan wel doorgaan.* **Een van de 'bobo's' tijdens de Games zou de Britse prins Harry zijn: zelf oud-militair, initiatiefnemer van het evenement en pleitbezorger voor het opkomen voor de belangen van veteranen.** *Die prins Harry ken ik wel. Hij is getrouwd met Meghan Markle. Hij heeft dus ook in het leger gezeten, dat wist ik niet. Blijkbaar is die Harry een 'bobo'. Geen idee wat dat is. Misschien wel een bekend persoon? Ik lees dat hij het belangrijk vindt om op te komen voor de belangen van veteranen. Dat komt vast omdat hij zelf ook in het leger heeft gezeten.*
Ik ben wel benieuwd geworden naar die Invictus Games! Ik lees even verder.

Sleutelvragen en hulpvragen

Onoverwonnen

Sleutelvraag 1: Wie nemen er deel aan de Invictus Games?
Hulpvraag 1a: Lees regel 11-15 nog een keer.
Hulpvraag 1b: Wat betekent 'mentaal' en 'fysiek'? (ophelderen)

Sleutelvraag 2: Welk doel heeft de organisatie van de Invictus Games voor ogen?
Hulpvraag 2a: Lees regel 23-24 nog een keer.
Hulpvraag 2b: Wat betekent 'invictus' en wat heeft dit met het doel van de Games te maken? (ophelderen)

Sleutelvraag 3: Wat heeft de Britse prins Harry met de Invictus Games te maken?
Hulpvraag 3: Lees regel 26-45 nog een keer.

500-20-10

Sleutelvraag 4: Waarin verschillen de Invictus Games van de Olympische en Paralympische Spelen?
Hulpvraag 4: Wat zegt Mart de Kruif hierover in regel 60-64?

Sleutelvraag 5: Volgens Mart de Kruif, voorzitter van de stichting Invictus Games Den Haag 2022, is het deelnemen aan de Games voor bijna alle sporters een belangrijke stap geweest op de route naar herstel. Welke drie redenen noemt hij daarvoor?
Hulpvraag 5: Let op de leestekens (komma) en de signaalwoorden 'en' en 'ten slotte' (regel 67) die een opsomming aangeven. (verbanden)

Sleutelvraag 6: Bedenk waarom er op de Games toch medailles worden uitgereikt.
Hulpvraag 6: Waarom zouden de sporters een medaille willen?

Uitlaatklep
Sleutelvraag 7: Wat is de boodschap die zitvolleybalster Kelly Gerritsen heeft over de Invictus Games?
Hulpvraag 7: Wat is een *uitlaatklep* (regel 85)? (ophelderen)

Na het lezen
Sleutelvraag 8: Ga jij naar de Invictus Games kijken? Leg uit waarom wel/niet.

Antwoorden

OPDRACHT 1 Actief lezen en sleutelvragen beantwoorden

Tijdens het lezen	
Inleiding	Geen sleutelvraag
Onoverwonnen	1. Wie nemen er deel aan de *Invictus Games*? *Aan de Invictus Games doen (oud-)militairen mee die tijdens hun werk fysiek en/of mentaal gewond zijn geraakt.* 2. Welk doel heeft de organisatie van de *Invictus Games* voor ogen? *De organisatie wil met het evenement bereiken dat mensen meer begrip en respect krijgen/hebben voor degenen die hun land dienen of gediend hebben. Ook willen ze laten zien hoe sport kan bijdragen aan herstel.* 3. Wat heeft de Britse prins Harry met de *Invictus Games* te maken? *De Britse prins Harry heeft zelf in het leger gewerkt. Daar zag hij veel gewonde militairen. Hij kon maar niet loslaten hoe deze militairen verder moesten.*
500-20-10	4. Waarin verschillen de *Invictus Games* van de Olympische en Paralympische Spelen? *Meedoen (sporten) is belangrijker dan winnen. Het sporten is een middel om verder te herstellen.* 5. Volgens Mart de Kruif, voorzitter van de stichting *Invictus Games* Den Haag 2022, is het deelnemen aan de Games voor bijna alle sporters een belangrijke stap geweest op de route naar herstel. Welke drie redenen noemt hij daarvoor? *1. Ze voelen dat ze niet alleen zijn.* *2. Ze kunnen aan de buitenwereld laten zien welke vorderingen ze maken, wat hen motiveert.* *3. Ze voelen erkenning van de maatschappij, wat goed is voor hun zelfvertrouwen.*

© CED-Groep www.nieuwsbegrip.nl

	6. Bedenk waarom er op de Games toch medailles worden uitgereikt. *De medailles maken de waardering zichtbaar. Het is iets dat je met trots kunt dragen, om te laten zien welke prestatie je hebt geleverd.*
Uitlaatklep	7. Wat is de boodschap die zitvolleybalster Kelly Gerritsen heeft over de *Invictus Games*? *Er is een groot gevoel van saamhorigheid en het is niet erg als er iets niet lukt.*
Na het lezen	
8. Ga jij naar de *Invictus Games* kijken? Leg uit waarom wel/niet. *Eigen antwoord.*	

OPDRACHT 2 Een overzichtsschema maken

Enkele deelonderwerpen zijn:

- doel van de *Invictus Games*
- prins Harry en zijn relatie tot de *Invictus Games*
- verschil tussen *Invictus Games* en Paralympische en Olympische Spelen
- welke sporten nemen deel aan de *Invictus Games*

OPDRACHT 4 De diepte in

1. Oud-militair Ton de Haan illustreert dat het lastig is dat zijn aandoening niet direct zichtbaar is, maar dat hij er in het dagelijks leven toch veel last van heeft.
2. 'Harry' en 'de roodharige prins' en 'hij'.
3. De plaatsen en landen waar de *Invictus Games* hebben plaatsgevonden waren tot nu toe allemaal Engelstalige landen. Nederland is het eerste land waar dat niet zo is. Waarschijnlijk komt dit omdat de Games steeds groter worden en er steeds meer landen aan mee gaan doen.
4. Deelnemers mogen twee vrienden of familieleden meenemen omdat die hen vaak gesteund hebben bij het revalidatieproces.
5. Paul Guest is naar alle waarschijnlijkheid mentaal gewond geraakt (PTSS). Dit blijkt uit het feit dat hij in paniek raakt van het geluid van een overvliegende helikopter. Dit geluid doet hem waarschijnlijk denken aan een traumatische gebeurtenis die hij heeft meegemaakt.
6. vermaard (regel 1) = zeer bekend en gewaardeerd
   de bobo (regel 5) = een belangrijk iemand
   de pleitbezorger (regel 8) = iemand die met praten iets probeert te bereiken
   vergezeld worden door (regel 32) = samengaan met iemand
   tragisch (regel 35) = zeer treurig
   het lustrum (regel 49) = periode van vijf jaar dat iets bestaat
   ouwe-jongens-krentenbrood (regel 83) = een sfeer van kameraadschap

© CED-Groep www.nieuwsbegrip.nl